Seat No. : _____

MN-114

July-2021

B.Com., Sem.-I

CC-103 : Accountancy – I

Time : 2 Hours] [Max. Marks : 50

સૂચનાઓ : (1) પ્રશ્નપત્રમાં 2 વિભાગ છે. વિભાગ–I (40 માર્ક) અને વિભાગ–II (10 માર્ક)
(2) વિભાગ–I માંથી કોઈપણ 2 પ્રશ્નો લખો. વિભાગ–II ફરજિયાત છે.
(3) વિભાગ–II (બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો) નો સિરિયલ ઓર્ડર બદલવો નહીં.
(4) બધી જ ગણતરી જવાબનો ભાગ હોઈ જરૂર હોય તે ગણતરીઓ દર્શાવી.

વિભાગ–I

1. વિરમગામના વાઈરસ કોર્પોરેશન એ બોટાદની બેક્ટેરિયા કંપનીને તારીખ 01/01/2019ના રોજ 100 ખુરશી, પ્રતિ એકમ ₹ 21,000 ની ભરતિયા કિંમતે આડતથી વેચવા મોકલી. ભરતિયા કિંમત, પડતર કિંમત ઉપર 50% નફો ચઢાવીને આંકવામાં આવી છે. માલ મોકલતી વખતે વાઈરસ કોર્પોરેશન એ ₹ 10,000 નૂર અને જકાત પેટે ચૂકવ્યા. તારીખ 01/02/2019 ના રોજ તેણે ₹ 8,00,000 ની 5 માસની હૂંડી બેક્ટેરિયા કંપનીને લખી જે તેને સ્વીકારીને પરત કરી. તારીખ 04/05/2019 ના આ હૂંડી બેંકમાં વાર્ષિક 15%ના દરે વટાવી. વાઈરસ કોર્પોરેશન 6% સામાન્ય આડત, 4% આસામી આડત બેક્ટેરિયા કંપનીને ચૂકવે છે. એવું જાણ થયું કે, 5 ખુરશી રસ્તામાં નાશ પામી હતી અને વીમા કંપનીએ કુલ નુકશાનની 80% રકમ દાવા પેટે મંજૂર કરી હતી.

તારીખ 31/12/2019ના રોજ બેક્ટેરિયા કંપનીએ બાકીની રકમ માટે બેંક ડ્રાફ્ટ અને વેચાણ વિગત મોકલી આપ્યા જે નીચે પ્રમાણે છે : 20

- તેણે ₹ 14,000 જકાત, ₹ 4,000 જાહેરાત ખર્ચ, ₹ 5,000 ગાડા ભાડું પેટે ચૂકવ્યા.
- તેણે 17 ખુરશી Mr. Medicine ને પ્રતિ એકમ ₹ 20,000 એ વેચી.
- 14 ખુરશી Ms. માધવીને ભરતિયા કિંમત પર ઉધારે વેચી.
- આડતિયાએ 13 ખુરશી ₹ 22,000 પ્રતિ એકમની કિંમતે અંગત ઉપયોગ માટે રાખી હતી.
- 30 ખુરશી માલધણીની ભલામણથી Mr. હર્ષિલને ₹ 25,000 પ્રતિ એકમની કિંમતે વેચી.
- માધવી અને હર્ષિલ બંને નાદાર જાહેર થતાં, લેણી રકમના 60% વસૂલ કરાયા.

વાઈરસ કોર્પોરેશનના ચોપડે જરૂરી ખાતા બનાવો.

અથવા

નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 2 ના જવાબ આપો :

(1) આખર સ્ટોકના મૂલ્યાંકનના સંદર્ભમાં સામાન્ય નુકશાન અને અસામાન્ય નુકશાન સમજાવો.

(2) આસામી આડત એટલે શું ? જ્યારે ઘાલખાધ થાય ત્યારે માલધણીના ચોપડે એની અસર દર્શાવો.

(3) આવર્તક અને બિનઆવર્તક ખર્ચ એટલે શું ? અસામાન્ય નુકશાન અને આખર સ્ટોકના મૂલ્યાંકનમ એની અસર દર્શાવો.

2. કાંતિલાલ જે સ્વતંત્ર શાખા ચલાવે છે એની તારીખ 31/03/2019ના રોજનું કાચું સરવૈયું નીચે મુજબ છે :

કાચું સરવૈયું

વિગત	રકમ (₹) ઉધાર	રકમ (₹) જમા
સ્ટોક(01/04/2018)	31,250	–
પરચૂરણ આવક	–	21,250
ખરીદી અને વેચાણ	1,25,000	2,50,000
પરત (ખરીદી અને વેચાણ)	6,250	12,500
મુખ્ય ઓફિસ ખાતેથી મળેલ માલ	93,750	–
લેણદારો અને દેવાદારો	37,500	25,000
મુખ્ય ઓફિસનું ખાતું	–	62,500
રોકડ સિલક	31,250	–
પગાર	35,000	–
ભાડું	6,250	–
નૂર	3,750	–
વટાવ	5,000	3,750
કુલ	**3,75,000**	**3,75,000**

માહિતી :

(1) તા. 29/03/2019ના રોજ શાખાએ ₹ 6,250 રોકડ મુખ્ય ઓફિસને મોકલી હતી જે તા. 02/04/2019ના રોજ મુખ્ય ઓફિસને મળી હતી.

(2) આખર સ્ટોકની કિંમત ₹ 62,500 છે.

(3) શાખાનું ફર્નિચરનું ખાતું મુખ્ય ઓફિસના ચોપડે રાખવામાં આવે છે અને ₹ 2,500 શાખાના ફર્નિચરના ઘસારા પેટે માંડી વાળવાનો છે.

(4) મુખ્ય ઓફિસ એ ₹ 12,500 નો માલ તા. 28/03/2019 ના રોજ શાખાને મોકલ્યો, જે શાખાને તા. 03/04/2019 ના રોજ મળ્યો.

આપેલી માહિતી ઉપરથી શાખાના વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો. 5.

અથવા

નીચેનાં પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 2 ના જવાબ આપો :

(1) પરતંત્ર શાખાના હિસાબ લખવાની કોઈપણ એક પદ્ધતિ સમજાવો.

(2) શાખા, રાશના હિસાબો અને દલાલો વચ્ચેના તફાવતના 5 મુદ્દાઓ લખો.

(3) માર્ગસ્થ માલ અને માર્ગસ્થ રોકડ સમજાવો.

કાનૂપ્રિયા અને એન્જેલિકા સંયુક્ત સાહસ કર્યું, જેની વિગતો નીચે મુજબ છે :

- તેઓએ ₹ 4,50,000 અને ₹ 1,50,000 અનુક્રમે સંયુક્ત સાહસના બેંક ખાતે જમા કર્યા અને તેઓ નફા-નુકશાન અનુક્રમે 3 : 1 ના પ્રમાણમાં વહેંચે છે.
- સંયુક્ત સાહસના બધા જ ખર્ચા જે તે ભાગીદાર પોતાના વ્યક્તિગત ખાતેથી ચૂકવશે અને બધી જ ખરીદ અને વેચાણ સંયુક્ત ખાતે નોંધવી.
- ભાગીદારે કરેલ વેચાણ ઉપર કમિશનનો દર 5% છે.

ખરીદ અને વેચાણ :

- કાનૂપ્રિયા ₹ 3,60,000 ના માલની ખરીદી કરી, જે પૈકી ₹ 2,70,000 નો માલ ₹ 4,44,000 માં વેચ્યો.
- એન્જેલિકા ₹ 1,20,000 ના માલની ખરીદી કરી, જે પૈકી ₹ 90,000 નો માલ ₹ 1,80,000 માં વેચ્યો.
- કાનૂપ્રિયા અને એન્જેલિકાનો ખર્ચ ₹ 34,800 અને ₹ 6,000 અનુક્રમે છે.
- ₹ 90,000 અને ₹ 30,000 નો માલ કાનૂપ્રિયા અને એન્જેલિકાએ અનુક્રમે પોતે રાખ્યો.

રાશ ખાતું, સંયુક્ત બેંક ખાતું અને ભાગીદારોના ખાતા બનાવો.

અથવા

નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 2 ના જવાબ આપો :

(1) રાશ અને આડતમાલ વિશે ટૂંકનોંધ લખો.

(2) કાચું રાશ ખાતું એટલે શું ? સમજાવો.

(3) સંયુક્ત સાહસમાં જ્યારે બંને ભાગીદારો અલગ હિસાબી ચોપડા બનાવે ત્યારે હિસાબી પદ્ધતિ વિશે લખો.

20

હિસાબોમાં કમ્પ્યૂટરની ઉપયોગિતાને ધ્યાનમાં રાખીને સમજાવો.

(A) હિસાબી માહિતી પદ્ધતિ અને સંચાલકીય માહિતી પદ્ધતિ

(B) Tally Software Version 9.2, ફાયદા અને મર્યાદા

અથવા

નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 2 ના જવાબ આપો :

(1) Tally માં ખરીદી અને વેચાણના વ્યવહારોની નોંધ

(2) મૂળ સ્થાનેથી કર કપાત

(3) ગૂડ્સ અને સર્વિસ ટેક્સ (GST)

વિભાગ – II

(5 × 2 = 10)

5. બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો : (12 માંથી ગમે તે 5)

(1) મુખ્ય ઓફિસનું પાકું સરવૈયું માર્ગસ્થ માલને _____ તરીકે દર્શાવે છે.

(A) મિલકત (B) મૂડી દેવાં

(C) સ્ટોક બાદ (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

(2) સ્વતંત્ર શાખા માટે મુખ્ય ઓફિસ _____ છે.

(A) રોકાણ (B) વ્યાપારી લેણદાર

(C) વ્યાપારી દેવાદાર (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

P.T.O.

(3) શાખાએ ચૂકવેલ પરચૂરણ ખર્ચની રકમ શોધવા માટે _____ બને છે.
(A) પેટ્ટી રોકડનું ખાતું (B) દેવાદારોનું ખાતું
(C) લેણદારોનું ખાતું (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

(4) માલધણી અને આડતિયાનો સંબંધ _____ છે.
(A) માલના માલિક અને માલનો કબજો ધરાવનારનો
(B) દેવાદાર અને લેણદારનો
(C) વેચનાર અને ખરીદનારનો
(D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

(5) આડતિયાને સામાન્ય આડત _____ ઉપર ચૂકવાય છે.
(A) કુલ વેચાણ (B) ઉધાર વેચાણ
(C) અંગત ઉપયોગ માટે રાખેલ માલ (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

(6) જો આસામી આડત ચૂકવી હોય અને ઘાલખાધ થાય તો, તે _____ નોંધાય છે.
(A) આડતમાલ ખાતે ઉધાર બાજુ
(B) આડતમાલ ખાતે જમા બાજુ
(C) માલધણીના ચોપડે, આડતિયા ખાતે ઉધાર બાજુ
(D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

(7) _____ ખાતું સંયુક્ત સાહસ હેઠળ નથી બનાવવામાં આવતું.
(A) સ્ટોક અનામત (B) સંયુક્ત બેન્ક
(C) સંયુક્ત સાહસ (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

(8) કાચા રાશ ખાતાની બાકી _____ દશવિ છે.
(A) નફો કે નુકશાન (B) શરૂનો સ્ટોક
(C) આખરનો સ્ટોક (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

(9) જો સંયુક્ત સાહસના હિસાબો સ્વતંત્ર રીતે લખવામાં આવતા હોય તો, રાશ માટે ચૂકવેલ ખર્ચ _____ ખાતે નોંધાશે.
(A) સંયુક્ત સાહસ ખાતે જમા બાજુ (B) ભાગીદાર ખાતે ઉધાર બાજુ
(C) સંયુક્ત બેન્ક ખાતે ઉધાર બાજુ (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

(10) રોકડ ચૂકવણી _____ કી થી થાય છે.
(A) F5 (B) F6
(C) F7 (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

(11) કોન્ટ્રા એન્ટ્રી માટે વાઉચરમાં _____ કી દબાવી પડે.
(A) F4 (B) F8
(C) F9 (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

(12) GST રિપોર્ટ Tally ની _____ આવૃત્તિમાં નથી.
(A) Tally 7.2 (B) Tally ERP 9
(C) (A) અને (B) બંને (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

Seat No. : _____

MN-114

July-2021

B.Com., Sem.-I

CC-103 : Accountancy – I

ıe : 2 Hours] [Max. Marks : 50

tructions : (1) There are 2 sections, **Section – I** (40 marks) and **Section – II** (10 marks).

(2) Attempt any **2** questions from **Section – I**. **Section – II** is compulsory.

(3) Do not change serial order of **Section – II** (Multiple Choice Questions).

(4) Show all necessary workings as they form part of your answer.

SECTION – I

Virus Corporation of Viramgam consigned 100 chairs to Bacteria Company of Botad at an invoice price of ₹ 21,000 each on 01/01/2019 on commission basis. The invoice price is fixed at by adding 50% profit on cost price. Virus Corporation paid ₹ 10,000 as freight and octroi charges while sending the goods. On 01/02/2019 Virus Corporation drew a bill of ₹ 8,00,000 for 5 months on Bacteria Company which was immediately returned by the later duly accepted. The bill was discounted in a bank on 04/05/2019 at 15% per annum. Virus Corporation pays 6% as simple commission, 4% as Del credere commission to Bacteria Company. It was found that 5 chairs were destroyed in transit and insurance company accepted claim for 80% of total loss.

On 31/12/2019, Bacteria company sent bank draft for balance amount and account sales as under : **20**

- He paid ₹ 14,000 as custom duty, ₹ 4,000 as advertisement expenses, ₹ 5,000 as carriage expenses.
- He sold 17 chairs to Mr. Medicine by cash at ₹ 20,000 each.
- 14 chairs were sold to Ms. Madhavi on credit at invoice price.
- 13 chairs were taken by Bacteria Company for personal use at ₹ 22,000 per chair.
- 30 chairs were sold to Mr. Harshil on recommendation of consignor at ₹ 25,000 per chair.
- Ms. Madhavi and Mr. Harshil were declared insolvent resulting to recovery of 60% of amount due from them.

You are required to prepare necessary accounts in the books of Virus Corporation.

OR

P.T.O.

Attempt any **2** from the following :

(1) Explain Normal loss and Abnormal loss with respect to valuation of closin stock.

(2) What is Del credere Commission ? Explain its accounting treatment in books o consignor when bad debts occur.

(3) Explain Non-Recurring and Recurring expenses and its treatment in valuation o abnormal loss and closing stock.

2. Trial balance of Kantilal running an independent branch is available as on 31/03/2019.

TRIAL BALANCE

Particulars	Amount (₹) Dr.	Amount (₹) Cr.
Stock (01/04/2018)	31,250	–
Miscellaneous income	–	21,250
Purchases and Sales	1,25,000	2,50,000
Returns (Purchase and Sales)	6,250	12,500
Goods received from Head office	93,750	–
Creditors and Debtors	37,500	25,000
Head office account	–	62,500
Cash balance	31,250	–
Salary	35,000	–
Rent	6,250	–
Freight	3,750	–
Discount	5,000	3,750
Total	**3,75,000**	**3,75,000**

Information :

(1) Branch has sent cash ₹ 6,250 to head office on 29/03/2019 which was received by head office on 02/04/2019.

(2) Closing stock value is ₹ 62,500.

(3) Furniture account of the branch is maintained by head office and ₹ 2,500 is to be written off as depreciation on the furniture of the branch.

(4) Head office has sent goods worth ₹ 12,500 to branch on 28/03/2019, branch received same on 03/04/2019.

From the given information and details prepare final accounts of branch.

OR

Attempt any **2** from the following :

(1) Explain any one method of writing accounts of dependent branches.

(2) Explain 5 points of difference between Branch, joint ventures and brokers.

(3) Explain Goods in transit and Remittance in transit.

Kanupriya and Angelika started a joint venture, details of which are as under : 20

- They deposited ₹ 4,50,000 and ₹ 1,50,000 respectively in a joint Venture bank account to start the business and will share profit and losses in the ratio of 3:1 respectively.
- Joint venture expenses will be borne by Partners from their personal accounts and it is decided to record all purchases and sales in joint venture account only.
- Sales commission was decided at 5% for sales done by partners.

Purchases and sales :

- Kanupriya purchased goods of ₹ 3,60,000 of which Goods worth ₹ 2,70,000 was sold for ₹ 4,44,000.
- Angelika purchased goods of ₹ 1,20,000 of which Goods worth ₹ 90,000 was sold for ₹ 1,80,000.
- Expenses incurred by Kanupriya and Angelika were ₹ 34,800 and ₹ 6,000 respectively.
- Goods worth ₹ 90,000 and ₹ 30,000 were taken by Kanupriya and Angelika respectively.

Prepare Joint venture account, Joint Bank account and Personal Account of Partners.

OR

Attempt any **2** from the following :

(1) Write short note on : Joint Venture and Consignment

(2) Explain Memorandum Joint Venture account.

(3) Explain books of accounts in Joint venture when both partners keep separate books of accounts.

4. Explain following with respect to utility of Computerized accounting : 20

(A) Accounting information system and Management information system

(B) Tally Software Version 9.2, merits and demerits.

OR

Attempt any **2** from the following :

(1) Recording purchase and sales transactions in tally.

(2) Tax deducted at source

(3) Good and Service Tax.

SECTION – II

5. Multiple Choice Questions : (Attempt any **5** out of **12**) **(5 × 2 = 10)**

(1) Balance sheet of head office shows goods in transit as

(A) Asset (B) Liability

(C) Deducted from Stock (D) None of the above

(2) Independent branch treats head office as

(A) Capital (B) Trade Creditor

(C) Trade Debtor (D) None of the above

(3) _____ is prepared to find out amount of sundry expenses paid by the branch.
(A) Petty Cash Account (B) Debtors Account
(C) Creditors Account (D) None of the above

(4) Relation between consignor and consignee is of _____.
(A) Principal and Agent (B) Debtor and Creditor
(C) Seller and Purchaser (D) None of the above

(5) Simple commission is paid to consignee on
(A) Total Sales (B) Credit Sales
(C) Personal Sales (D) None of the above

(6) When Del credere commission is paid and bad debts occurs, they are to be recorded on
(A) Dr side of consignment account
(B) Cr side of consignment account
(C) Dr side of consignee account in books of consignor
(D) None of the above

(7) _____ is not opened under Joint venture.
(A) Stock reserve account (B) Joint bank account
(C) Joint Venture account (D) None of the above

(8) Balance of Memorandum Joint venture accounts shows
(A) Profit or loss (B) Opening stock
(C) Closing stock (D) None of the above

(9) If independent books of accounts of joint venture are prepared, expenses paid for joint venture will be recorded on _____.
(A) Cr side of Joint bank account
(B) Dr side of Partner account
(C) Dr side of Joint bank account
(D) None of the above

(10) Cash payment is made by _____ key.
(A) F5 (B) F6
(C) F7 (D) None of the above

(11) Voucher for Contra entry is activated by _____ key.
(A) F4 (B) F8
(C) F9 (D) None of the above

(12) GST report is not available in _____ version of Tally software.
(A) Tally 7.2 (B) Tally ERP9
(C) Both (A) and (B) (D) None of the above

Seat No. : _____

MK-119

July-2021

B.Com., Sem.-I

CE-101-A : Financial Accounting – I

Time : 2 Hours] **[Max. Marks : 50**

સૂચના : (1) વિભાગ-Iના દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

(2) વિભાગ-Iમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

(3) વિભાગ-IIનો પ્રશ્ન નં.5 ફરજિયાત છે.

વિભાગ – I

1. જય, જવલ અને જૈમિન 2 : 3 : 5ના પ્રમાણમાં નફો-નુકસાન વહેંચતા ભાગીદારો છે. તા. 31-3-2020ના રોજ પેઢીનું વિસર્જન થયું. તે તારીખે તેમનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ હતું : **20**

જવાબદારીઓ	₹	મિલકતો	₹
મૂડી ખાતા :		કાયમી મિલકતો	13,00,000
જય – 2,36,000		ચાલુ મિલકતો	4,00,000
જવલ – 3,24,000		રોકડ સિલક	60,000
જૈમિન – 3,90,000	9,50,000	નફા-નુકસાન ખાતું	40,000
સામાન્ય અનામત	1,60,000		
જવલની લોન	1,00,000		
જૈમિનની લોન	1,00,000		
લેણદારો	2,00,000		
બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ	3,00,000		
	18,00,000		**18,00,000**

P.T.O.

મિલકતોના નીચે પ્રમાણે ઉપજ્યા :

પ્રથમ હપ્તો (30-4-2020)	–	₹ 3,00,000
બીજો હપ્તો (31-5-2020)	–	₹ 2,60,000
ત્રીજો હપ્તો (30-6-2020)	–	₹ 3,04,000
ચોથો હપ્તો (31-7-2020)	–	₹ 4,30,000

વધારાની માહિતી :

(1) 15-7-2020ના રોજ પાકતી ₹ 50,000ની એક હૂંડી વટાવવામાં આવી.

(2) વિસર્જન વખતે આકસ્મિક જવાબદારી ₹ 50,000 અંદાજવામાં આવી, જે તા. 30-6-2020ના રોજ ₹ 45,000માં ચૂકવી દેવામાં આવી.

(3) વિસર્જન ખર્ચ ₹ 20,000 અંદાજવામાં આવ્યો, પરંતુ ખરેખર ખર્ચ ₹ 15,000 થયો.

મૂડી વધારાની પદ્ધતિએ રોકડની હપ્તે હપ્તે વહેંચણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

2. ફોરમ લિમિટેડે ₹ 10નો એક એવા 20,000 ઇક્વિટી શેર, શેરદીઠ ₹ 2ના પ્રીમિયમથી બહાર પાડ્યા, જેની રકમ નીચે મુજબ મંગાવવામાં આવી છે :

અરજી સાથે	–	₹ 2
મંજૂરી વખતે	–	₹ 5 (પ્રીમિયમ સહિત)
પ્રથમ હપ્તા સાથે	–	₹ 3
છેલ્લા હપ્તા સાથે	–	₹ 2

25,000 શેરની અરજી મળી જે પૈકી 24,000 શેર અરજીઓની પ્રમાણસર ધોરણે ફાળવણી કરવામાં આવી. અરજી સાથે મળેલ વધારાની રકમનો ઉપયોગ મંજૂરીના હપ્તા વખતે કર્યો. બાકીની અરજીઓ નામંજૂર કરવામાં આવી.

શ્લોક કે જેને 500 શેર ફાળવવામાં આવ્યા હતા તે મંજૂરીના નાણા અને પ્રથમ હપ્તો ન ચૂકવી શકતા તેના શેર બીજો હપ્તો મંગાવતાં અગાઉ જપ્ત કરવામાં આવ્યા. શુભમ કે જે 600 શેર ધરાવતો હતો તે બંને હપ્તા ચૂકવી ન શકતાં તેના શેર બીજો હપ્તો મંગાવ્યા બાદ જપ્ત કર્યા.

ઉપરોક્ત જપ્ત કરેલા શેર પૈકી 900 શેર શ્યામને શેરદીઠ ₹ 8 લેખે પૂરેપૂરા ભરપાઈ થયેલા ગણીને વેચ્યા જેમાં શ્લોકના બધા જ શેરનો સમાવેશ થાય છે.

ફોરમ લિમિટેડના ચોપડે જરૂરી આમનોંધ લખો.

રામ ભાગીદારી પેઢીનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : 20

મૂડી દેવા	₹	મિલકતો	₹
મૂડી ખાતાં :		મકાન	6,00,000
A – 5,50,000		મશીનરી	5,00,000
B – 3,00,000	8,50,000	ફર્નિચર	50,000
સામાન્ય અનામત	1,50,000	રોકાણો	50,000
કારીગર અકસ્માત વળતર ફંડ	50,000	(બજાર કિંમત ₹ 80,000)	
10% ની બેંક લોન	2,00,000	દેવાદારો 1,25,000	
કારીગર નફાભાગ ભંડોળ	50,000	ઘાલખાધ 5,000	1,20,000
પ્રોવિડન્ટ ફંડ	70,000	સ્ટોક	80,000
લેણદારો	50,000	રોકડ-બેંક	50,000
દેવીહૂંડી	30,000		
	14,50,000		**14,50,000**

ઉપરના ભાગીદારી પેઢીનો ધંધો ખરીદી લેવા માટે રહીમ લિમિટેડની સ્થાપના કરવામાં આવી. ધંધાની ખરીદીની શરતો નીચે મુજબ છે :

(1) કંપનીની સત્તાવાર શેરમૂડી ₹ 10 નો એક એવા 1,20,000 ઈક્વિટી શેરની બનેલી છે.

(2) કંપની દેવાદારો અને લેણદારો સિવાયની બધી જ મિલકતો અને દેવા નીચેની શરતોએ લેવા માટે સંમત થાય છે :

(a) કંપની ભાગીદારી પેઢી વતી દેવાદારો પાસેથી રોકડ વસૂલ કરવાનું અને લેણદારોને ચૂકવણી કરવાનું સ્વીકારે છે જે માટે કંપનીને દેવાદારો પાસેથી વસૂલ કરેલ રકમ પર 5% અને લેણદારોને ચૂકવેલ રકમ પર 2% કમીશન મળશે.

(b) પેઢીની પાઘડીની કિંમત ₹ 50,000, મકાન ₹ 8,50,000, મશીનરી ચોપડે કિંમત કરતા 20% ઓછી કિંમતે, ફર્નિચર ચોપડે કિંમતના 50% લેખે, રોકાણો બજાર કિંમતે અને સ્ટોક ₹ 90,000 ગણવો. પેઢી 50% રોકડ-બેંક સિલક પોતાની પાસે રાખશે.

(c) ખરીદકિંમત પેટે, કંપની 80,000 ઈક્વિટી શેર 10% પ્રીમિયમે અને ₹ 2,00,000ના 12%ના પ્રેફરન્સ શેર અને બાકીની રકમ રોકડેથી ચૂકવશે.

વધારાની માહિતી :

(1) દેવાદારો પાસેથી રકમ વસૂલ કરતી વખતે ₹ 5,000ની ઘાલખાધ પડી અને ₹ 15,000ના દેવાદા પાસેથી ઉઘરાણી બાકી છે. બાકીના દેવાદારોએ 5% વટાવે રકમ ચૂકવી આપી. લેણદારોને 5% વટા રકમ ચૂકવી. કંપનીએ રોકડેથી રકમ ચૂકતે કરી.

(2) કંપનીએ બાકીના શેર મૂળકિંમતે બહાર પાડ્યા. કંપનીએ બધી રકમ સમયસર મેળવી લીધી.

રહીમ લિમિટેડના ચોપડે જરૂરી આમનોંધ લખો અને પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

4. હરી લિમિટેડનું તા. 31-3-2020ના રોજનું કાચું સરવૈયું નીચે મુજબ છે :

ઉધાર બાકી	₹	જમા બાકી	₹
જમીન-મકાન	7,20,000	ઈક્વિટી શેરમૂડી	10,20,000
પ્લાન્ટ અને મશીનરી	6,00,000	શેરજપ્તીનું ખાતું	6,000
ફર્નિચર	1,20,000	જામીનગીરી પ્રીમિયમ	10,800
ખરીદી	5,40,000	મૂડી અનામત	33,000
રોકડ અને બેંક	28,800	સામાન્ય અનામત	72,000
લાંબાગાળાના રોકાણો	3,000	પ્રોવિડન્ટ ફંડ	42,000
ઘાલખાધ	9,000	10% ના ડિબેંચર્સ	1,20,000
પ્રોવિડન્ટ ફંડમાં ફાળો	3,600	વેચાણ	11,10,000
ઓફિસ ખર્ચા	48,000	લેણદારો	1,80,000
પગાર	36,000	દેવીહૂંડી	12,000
ઓડિટ ફી	15,000	નફા-નુકસાન ખાતું (1-4-2019)	48,000
ડિરેક્ટર ફી	90,000	જાહેર થાપણો	36,000
ડિબેંચર પરનું વ્યાજ	6,000	પરચૂરણ આવક	5,400
પ્રાથમિક ખર્ચા	9,000	ઘાલખાધ અનામત	4,800
જાહેરાત ખર્ચ	9,600		
અગાઉથી ચૂકવેલ આવકવેરો	30,000		
દેવાદારો	3,00,000		
લેણીહૂંડી	18,000		
સ્ટોક (1-4-2019)	30,000		
પાઘડી	84,000		
	27,00,000		**27,00,000**

નીચેની માહિતી ધ્યાનમાં રાખીને કંપનીધારા, 2013ના પરિશિષ્ટ- III મુજબના વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો :

(1) આખર સ્ટોક ₹ 39,000 ગણવો.

(2) કરવેરાની જોગવાઈ ₹ 84,000 રાખવી.

(3) દેવાદારો પર 10% ઘાલખાધ અને 5% ઘાલખાધ અનામતની જોગવાઈ કરવાની છે.

(4) જમીન-મકાન પર 10%ના દરે અને અન્ય સ્થિર મિલકતો પર 5%ના દરે ઘસારાની જોગવાઈ કરવાની છે.

(5) પ્રાથમિક ખર્ચા માંડી વાળો.

(6) ચાલુ વર્ષના નફામાંથી ₹ 10,000 સામાન્ય અનામત ખાતે લઈ જવાના છે.

વિભાગ – II

સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : (કોઈપણ પાંચ) **10**

(1) રોકડની હપ્તે હપ્તે વહેંચણીમાં નફા-નુકસાન ખાતાની જમા બાકી

(a) ભાગીદારોની મૂડીમાંથી બાદ થશે.

(b) ભાગીદારોની મૂડીમાં ઉમેરાય.

(c) વહેંચણી થશે નહિ.

(d) રોકડમાંથી બાદ થશે.

(2) રોકડની હપ્તે હપ્તે વહેંચણીમાં, જો અંદાજીત વિસર્જન ખર્ચ પેટે ₹ 15,000 રાખવામાં આવે અને ખરેખર વિસર્જન ખર્ચ ₹ 20,000 હોય તો

(a) ₹ 20,000 રોકડમાંથી બાદ થશે.

(b) ₹ 20,000 પ્રથમ હપ્તામાંથી બાદ થશે.

(c) ₹ 15,000 પ્રથમ હપ્તામાંથી બાદ થશે અને ₹ 5,000 છેલ્લા હપ્તામાં ઉમેરાશે.

(d) ₹ 15,000 પ્રથમ હપ્તામાંથી બાદ થશે અને ₹ 5,000 છેલ્લા હપ્તામાંથી બાદ થશે.

(3) કંપનીએ કંપનીધારા મુજબ શેર અરજી સાથે ઓછામાં ઓછી _____ રકમ મંગાવવી જરૂરી છે.

(a) ₹ 1 (b) મૂળ કિંમતના 5%

(c) ₹ 10 (d) કંપનીએ નક્કી કરેલ

(4) જ્યારે શેર જપ્ત થાય ત્યારે જપ્ત થયેલા શેર પર મંગાવેલી રકમ ઉધાર થશે

(a) શેરમૂડી ખાતે (b) શેરહપ્તા ખાતે

(c) મૂડી અનામત ખાતે (d) શેરજપ્તી ખાતે

(5) ધંધો ખરીદ્યા તારીખ 1-4-2020 અને નોંધણીની તારીખ 1-8-2020 જ્યારે વર્ષ 31-12-2020 રોજ પુરૂ થાય છે. ખરીદ કિંમત પર 31-12-2020ના રોજ ₹ 7,200 વ્યાજ ચૂકવેલ છે. તો નોંધ પહેલા અને નોંધણી પછીનું વ્યાજ

(a) ₹ 3,200 અને ₹ 4,000

(b) ₹ 4,000 અને ₹ 3,200

(c) નોંધણી પછી ₹ 7,200

(d) નોંધણી પહેલા ₹ 7,200

(6) નોંધણી પહેલાનો નફો ગણતી વખતે ડિરેક્ટર ફી કયા આધારે ફાળવવામાં આવે છે ?

(a) સમય (b) વેચાણ

(c) નોંધણી પછી (d) એકપણ નહિ

(7) જ્યારે વેચનાર કંપનીનો વિસર્જન ખર્ચ ખરીદનાર કંપની ચૂકવે ત્યારે ખરીદનાર કંપનીના ચોપડે _____ ખાતે રકમ ઉધારવામાં આવે છે.

(a) વિસર્જન ખર્ચ (b) પાઘડી

(c) મૂડી અનામત (d) વેચનાર પેઢી

(8) પર્વ લિમિટેડે પૂર્વી લિમિટેડનો ધંધો ખરીદ્યો. જેમાં મિલકતો ₹ 10,00,000 અને પાઘડીની કિંમત ₹ 1,00,000, અને દેવાં ₹ 8,00,000 છે. ધંધાની ખરીદ કિંમત _____ થશે.

(a) ₹ 2,00,000 (b) ₹ 2,50,000

(c) ₹ 3,50,000 (d) ₹ 3,00,000

(9) જામીનગીરી પ્રીમિયમનું ખાતું પાકા સરવૈયામાં _____ મથાળા હેઠળ દર્શાવવામાં આવશે.

(a) શેરમૂડી ખાતું (b) અનામત અને વધારો

(c) ચાલુ દેવા (d) બિન ચાલું દેવા

(10) કંપનીના 1,00,000 શેર દરેક ₹ 10નો ₹ 8 લેખે ભરપાઇ હોય અને તે વાર્ષિક 10%ના દરે વચગાળાનું ડિવિડન્ડ ચૂકવે તો ડિવિડન્ડની રકમ _____ થશે.

(a) ₹ 40,000 (b) ₹ 80,000

(c) ₹ 1,00,000 (d) ₹ 50,000

Seat No. : _____

MK-119

July-2021

B.Com., Sem.-I

CE-101-A : Financial Accounting – I

ne : 2 Hours] [Max. Marks : 50

tructions : (1) All Questions in **Section – I** carry equal marks.

(2) Attempt any **Two** questions in **Section – I.**

(3) Question 5 in **Section – II** is **Compulsory.**

Section – I

Jay, Javal and Jaimin are partners sharing profits and loss in the ratio of 2 : 3 : 5. They decided to dissolve the partnership firm on 31-3-2020. Their Balance Sheet as on that date was as follows : 20

Liabilities	₹	Assets	₹
Capital :		Fixed Assets	13,00,000
Jay – 2,36,000		Current Assets	4,00,000
Javal – 3,24,000		Cash Balance	60,000
Jaimin – 3,90,000	9,50,000	Profit & Loss A/c.	40,000
General Reserve	1,60,000		
Javal's Loan	1,00,000		
Jaimin's Loan	1,00,000		
Creditors	2,00,000		
Bank Overdraft	3,00,000		
	18,00,000		**18,00,000**

Assets realized :

On First call (30-4-2020) – ₹ 3,00,000

On Second call (31-5-2020) – ₹ 2,60,000

On Third call (30-6-2020) – ₹ 3,04,000

On Fourth call (31-7-2020) – ₹ 4,30,000

Additional Information :

(1) A bill of ₹ 50,000 due on 15-7-2020 was discounted.

(2) Contingent liability is estimated at ₹ 50,000 which is paid for ₹ 45,000 on 30-6-2020.

(3) Dissolution expenses were estimated at ₹ 20,000 but actual expenses incurred were ₹ 15,000.

Prepare statement showing Piecemeal distribution of cash according to the surplus capital method.

2. Foram Limited issued 20,000 equity shares of ₹ 10 each at a premium of ₹ 2 per share payable as follows :

On Application – ₹ 2

On Allotment – ₹ 5 (including premium)

On First Call – ₹ 3

On Final Call – ₹ 2

Applications were received for 25,000 shares and allotment was made prorata to the applicants of 24,000 shares. Money overpaid on the application was transferred to allotment account. Remaining applications were rejected.

Shlok to whom 500 shares were allotted failed to pay the allotment money and first call. His shares were forfeited before final call. Shubham failed to pay first and final call on his 600 shares and his shares were also forfeited after final call.

Out of the shares forfeited, 900 shares were issued to Shyam as fully paid for ₹ 8 per share, which includes all forfeited shares of Shlok.

Pass necessary Journal Entries in the books of Foram Ltd.

'ollowing is the Balance Sheet of Ram Partnership Firm :

Liabilities	₹	Assets	₹
Capital :		Building	6,00,000
A – 5,50,000		Machineries	5,00,000
B – 3,00,000	8,50,000	Furniture	50,000
General Reserve	1,50,000	Investments	50,000
Worker's Accident Compensation Fund	50,000	(Market Value ₹ 80,000)	
10% Bank Loan	2,00,000	Debtors 1,25,000	
Workers profit sharing fund	50,000	Bad Debts 5,000	1,20,000
Provident Fund	70,000	Stock	80,000
Creditors	50,000	Cash & Bank	50,000
Bills Payable	30,000		
	14,50,000		**14,50,000**

Rahim Limited was established with the purpose of purchasing the above business of the firm. Following were the terms of purchase of business :

(1) Authorised share capital of the company consists of 1,20,000 equity shares of ₹ 10 each.

(2) Company will take all assets and liabilities of the firm other than debtors and creditors on following conditions :

(a) Company will collect cash from debtors and will pay the creditors on behalf of the against which company will get 5% commission on amount collected from debtors and 2% on the amount paid to creditors.

(b) Goodwill of the firm was valued at ₹ 50,000, Buildings at ₹ 8,50,000, Machineries were revalued at 20% less than book value, Furniture was valued at 50%, investments were valued at marked value, stock at ₹ 90,000. Firm will keep 50% of cash and bank balance with it.

(c) Against purchase consideration, company will issue 80,000 equity shares at 10% premium and 12% preference shares of ₹ 2,00,000 and remaining amount will be paid in cash.

P.T.O.

Additional Information :

(1) While collecting from debtors, bad debts amounted to ₹ 5,000 and ₹ 15,00 still outstanding from debtors. Remaining debtors paid their due at 5% disc Creditors were paid at 5% discount. Company settled the account by paying

(2) Company issued remaining equity shares at par. Company would collec money in time.

Pass necessary Journal Entries in the books of Rahim Limited and prepare Bal Sheet.

4. The Trial Balance of Hari Ltd. as on 31-3-2020 is as follows :

Debit Balance	₹	Credit Balance	₹
Land & Building	7,20,000	Equity Share Capital	10,20,0
Plant & Machinery	6,00,000	Share Forfeiture Account	6,0
Furniture	1,20,000	Securities Premium	10,8
Purchases	5,40,000	Capital Reserve	33,0
Cash & Bank	28,800	General Reserve	72,0
Long-term Investment	3,000	Provident Fund	42,0
Bad Debts	9,000	10% Debentures	1,20,0
Contribution to Provident Fund	3,600	Sales	11,10,0
		Creditors	1,80,0
Office Expenses	48,000	Bills Payable	12,0
Salary	36,000	Profit & Loss Statement –	
Audit Fees	15,000	Surplus (1-4-2019)	48,0
Director's Fees	90,000	Public Deposits	36,0
Interest on Debentures	6,000	Sundry Incomes	5,4
Preliminary Expenses	9,000	Bad Debt Reserve	4,8
Advertisement Expenses	9,600		
Income-tax paid in advance	30,000		
Debtors	3,00,000		
Bills Receivables	18,000		
Stock (1-4-2019)	30,000		
Goodwill	84,000		
	27,00,000		27,00,0

After considering the following informations, prepare Final Accounts as per Schedule – III of Company Act, 2013.

(1) Closing stock is valued at ₹ 39,000.

(2) Make provision for taxation at ₹ 84,000.

(3) Provide 10% Bad Debts and 5% Bad Debt Reserve on debtors.

(4) Provide depreciation at 10% on Land and Building and 5% on other tangible fixed assets.

(5) Write off preliminary expenses.

(6) ₹ 10,000 is required to be transferred to General Reserve from current year's profit.

Section – II

Choose the correct option : (any five) 10

(1) In Piecemeal distribution of cash, the credit balance of Profit and Loss Account is

(a) deducted from Partner's Capital A/c.

(b) added to Partner's Capital A/c.

(c) should not be distributed

(d) deducted from cash

(2) In piecemeal distribution of cash, an amount of ₹ 15,000 was kept aside for the dissolution expenses, but the actual amount of expenses comes to ₹ 20,000, then

(a) ₹ 20,000 deducted from cash

(b) ₹ 20,000 deducted from first instalment

(c) ₹ 15,000 deducted from first instalment and ₹ 5,000 will be added back to the last instalment.

(d) ₹ 15,000 deducted from first instalment and ₹ 5,000 will be deducted from last instalment.

(3) Minimum amount required to call on application is _____ as per Companies Act.

(a) ₹ 1

(b) 5% of face value

(c) ₹ 10

(d) Amount decided by the company

P.T.O.

(4) When shares are forfeited, then the amount called up on forfeited sha debited to

(a) Share Capital A/c. (b) Share Call A/c.

(c) Capital Reserve A/c. (d) Share Forfeited A/c.

(5) The date of purchase of business 1-4-2020, date of incorporation 1-8-2020 date of year ending 31-12-2020. The interest of ₹ 7,200 on purchase price is on 31-12-2020. The interest for pre and post incorporation periods will be

(a) ₹ 3,200 and ₹ 4,000

(b) ₹ 4,000 and ₹ 3,200

(c) Post incorporation ₹ 7,200

(d) Pre incorporation ₹ 7,200

(6) Director's fees in profit prior to incorporation is to be allocated in the ratio of

(a) Time (b) Sales

(c) Only post incorporation (d) None of the above

(7) When dissolution expenses of the vendor company is paid by the purcha company, _____ account is debited in the books of purchasing company.

(a) Dissolution Expenses (b) Goodwill

(c) Capital Reserve (d) Vendor Firm

(8) Parva Ltd. has taken over Purvi Brothers, sundry assets at ₹ 10,00,000 and value of goodwill at ₹ 1,00,000, other sundry liabilities at ₹ 8,00,000. Then purchase price of the business will be

(a) ₹ 2,00,000 (b) ₹ 2,50,000

(c) ₹ 3,50,000 (d) ₹ 3,00,000

(9) Securities Premium Account is shown in the Balance Sheet under the head of

(a) Share Capital A/c. (b) Reserve and Surplus

(c) Current Liabilities (d) Non-Current Liabilities

(10) 1,00,000 equity shares of ₹ 10 each, ₹ 8 paid up on which 10% is the inter dividend declared, then the amount of dividend will be

(a) ₹ 40,000 (b) ₹ 80,000

(c) ₹ 1,00,000 (d) ₹ 50,000

Seat No. : _____

ML-123

July-2021

B.Com., Sem.-I

SE-101 (B) : Statistics – I

[Max. Marks : 50

ime : 2 Hours]

ચના : (1) વિભાગ-Iના દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
(2) વિભાગ-I માંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.
(3) વિભાગ-IIના પ્રશ્ન નં.5 ફરજિયાત છે.
(4) સાદા ગણનયંત્રનો ઉપયોગ કરી શકાશે.

વિભાગ – I

કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

(A) નીચે આપેલ માહિતી માટે કાર્લ પિયર્સનની રીતે સહસંબંધાંક મેળવો. સમષ્ટિના સહસંબંધાંકની સીમાઓ પણ શોધો : 10

x	68	69	70	70	71	72	73	75
y	57	58	56	58	62	62	59	61

(B) સ્પિયરમેનની રીતના ફાયદા અને મર્યાદા લખો. નીચે આપેલ માહિતી માટે ક્રમાંક સહસંબંધાંક પણ મેળવો : 10

x	47	49	56	53	48	53	50	61
y	98	100	121	114	96	107	100	126

(A) નિયત સંબંધાંકના ગુણધર્મો લખો અને નીચેની માહિતી પરથી વજન 69 kg હોય તો ઊંચાઈનું અનુમાન કરો : 10

વજન (kg)	54	63	67	57	59	61
ઊંચાઈ (cm)	151	164	165	154	159	163

(B) જો નિયત સંબંધ રેખાના સમીકરણો $3x + 2y = 60$ અને $6x + y = 75$ હોય તો x અને yના મધ્યકો શોધો. નિશ્ચાયકતાનો આંક પણ મેળવો. જો y નું પ્રમાણિત વિચલન 6 હોય તો x નું પ્રમાણિત વિચલન શોધો. 10

(A) ઘાંધાકીય પૂર્વાનુમાન એટલે શું ? નીચે આપેલ માહિતી માટે સુરેખાનું અન્વાયોજન કરો અને વર્ષ 2020 માટે ભાવનું પૂર્વાનુમાન પણ મેળવો : 10

વર્ષ	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ભાવ (₹)	7	15	19	24	22	27	32

(B) જો શરૂઆતનું પૂર્વાનુમાન 145 હોય તથા ઘાતાંકીય સરળીકરણનો અચળાંક 0.3 હોય, તો ઘાતાંકીય સરળીકરણની રીતથી જુદાં-જુદાં વર્ષ માટે પૂર્વાનુમાન મેળવો : 10

વર્ષ	2005	2006	2007	2008	2009
ઉત્પાદન	153	161	170	179	187

P.T.O.

4. (A) વસ્તી વિષયક આંકડા એકઠા કરવાની રીતોના નામ લખો અને નીચે આપેલ માહિતી માટે આધ
પ્રજનન દર (GFR), વિશિષ્ટ ઉંમરગાળા માટેનો પ્રજનન દર (SFR) અને કુલ પ્રજનન દર (TFR)
મેળવો :

ઉંમર (વર્ષમાં)	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49
સ્ત્રીઓની સંખ્યા (હજારમાં)	20	25	21	11	12	7	3
જીવતાં જન્મેલા બાળકોની સંખ્યા	820	2500	2415	880	600	70	12

(B) (i) એક શહેરની કુલ વસ્તી 20 લાખ છે. તેમાં 65% સ્ત્રીઓ છે. કુલ સ્ત્રીઓના 50% પ્રજનનક્ષ
વયમાં છે. જો કુલ જન્મ 48750 હોય તો GFR શોધો.

(ii) નીચે બે શહેરોની માહિતી પરથી આરોગ્યની દૃષ્ટિએ કયું શહેર ચઢીયાતું ગણાય :

ઉંમર (વર્ષમાં)	શહેર – A		શહેર – B	
	વસ્તી	મૃત્યુ	વસ્તી	મૃત્યુ
0 – 5	9,000	432	5,000	220
5 – 25	40,000	880	45,000	900
25 – 40	54,000	864	60,000	900
40 – 60	38,000	950	35,000	770
60 થી ઉપર	10,000	320	11,000	420

વિભાગ – II

5. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (કોઈપણ પાંચ)

(1) બે ચલની 10 જોડનાં અવલોકનો માટે સહવિચરણ 36 અને ચલ x તથા y ના વિતરણ અનુક્રમે 9 અને 16 હોય તો x અને y વચ્ચેનો સહસંબંધાંક મેળવો.

(2) જો A અને B સ્વતંત્ર ગુણધર્મો હોય અને (AB) = 70, (β) = 160 અને (B) = 140 હોય તો (Aβ) શોધો.

(3) ગુણાત્મક સંબંધ માટેની રીતના નામ લખો.

(4) જો $b_{yx} = 3.24$ અને $b_{xy} = 0.25$ હોય તો r શોધો.

(5) જો y ની x પરની રેખાનું સમીકરણ $4x + 5y - 15 = 0$ હોય તો b_{yx} શોધો.

(6) ઘાતાંકીય સરળીકરણની રીતમાં $\hat{X}_3 = 162.12$, $S_3 = 157.12$ અને $T_3 = 1.25$ હોય તો ઘાતાંકીય સરળીકરણનો અચળાંક મેળવો.

(7) સુરેખાનું અન્વાયોજન નીચે પ્રમાણે છે :

$$y = 154.50 + 23.5\left(\frac{\text{વર્ષ} - 2012}{2}\right)$$ વર્ષ 2018 માટે y ની કિંમતનું અનુમાન મેળવો.

(8) જો $\alpha = 0.4$, $S_1 = 118$, $T_1 = 3.2$ હોય તો શરૂઆતનું અનુમાન મેળવો.

(9) વર્ષ 2019 માં 36000 બાળકો એક શહેરમાં જનમ્યા, જેમાંના 320 બાળકો, તેમનું એક વર્ષ પૂર્ણ કરે તે પહેલાં મૃત્યુ પામ્યા. તો તે શહેરનો બાળમૃત્યુદર કેટલો ?

(10) સાદો જન્મદર (CBR) મેળવવા માટેનું સૂત્ર જણાવો.

Seat No. : _____

ML-123

July-2021

B.Com., Sem.-I

SE-101 (B) : Statistics – I

2 Hours] **[Max. Marks : 50**

tions : (1) All Questions in **Section I** carry equal marks.
(2) Attempt any **TWO** questions in **Section I.**
(3) Question 5 in **Section II** is **COMPULSORY.**
(4) Use of simple calculator is permitted.

Section – I

Attempt any **two** questions :

(A) Find correlation coefficient for the following by Karl Pearson's method. Also find the limits of the population correlation coefficient. **10**

x	68	69	70	70	71	72	73	75
y	57	58	56	58	62	62	59	61

(B) Write merits and limitations of Spearman's method. Also find rank correlation coefficient from the following : **10**

x	47	49	56	53	48	53	50	61
y	98	100	121	114	96	107	100	126

(A) State properties of regression coefficient and estimate the height when the weight is 69 kg from the following information : **10**

Weight (in kg)	54	63	67	57	59	61
Height (in cm)	151	164	165	154	159	163

(B) The equations of two regression lines are $3x + 2y = 60$ and $6x + y = 75$. Find the means of x and y. Also find the co-efficient of determination. If the S.D. of y is 6, then find the S.D. of x. **10**

(A) What is Business Forecasting ? Also fit a straight line to the following data and forecast price for the year 2020. **10**

Year	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Price (₹)	7	15	19	24	22	27	32

(B) If initial production is 145 and exponential smoothing value is 0.3, then forecast for given years by exponential smoothing method. **10**

Year	2005	2006	2007	2008	2009
Production	153	161	170	179	187

4. (A) State the methods for collecting demographic statistics and find General Fe Rate (GFR), Specific Fertility Rate (SFR) and Total Fertility Rate (TFR) f following data :

Age in (years)	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-4
No. of Females (in '000)	20	25	21	11	12	7	3
No. of live births	820	2500	2415	880	600	70	12

(B) (i) The total population of a city is 20 lakhs out of which 65% are females of total females 50% are in child bearing age group. Find GFR if the number of births are 48750.

(ii) From the following data of two cities, decide which city may be regi healthier.

Age (in years)	City – A		City – B	
	Population	Deaths	Population	Deaths
0 – 5	9,000	432	5,000	220
5 – 25	40,000	880	45,000	900
25 – 40	54,000	864	60,000	900
40 – 60	38,000	950	35,000	770
Above 60	10,000	320	11,000	420

Section – II

5. Answer the following questions (any **five**) :

(1) For 10 bivariable pairs of observations, covariance is 36 and variances of x a are 9 and 16 respectively. Obtain correlation co-efficient between x and y.

(2) A and B are independent attributes. Find $(A\beta)$ if $(AB) = 70$, $(\beta) = 160$ $(B) = 140$.

(3) Write names of methods of association of attributes.

(4) If $b_{yx} = 3.24$ and $b_{xy} = 0.25$ then find r.

(5) If the regression line of y on x is $4x + 5y - 15 = 0$, then find b_{yx}.

(6) In exponential smoothing method $\hat{X}_3 = 162.12$, $S_3 = 157.12$ and $T_3 = 1.25$, t find exponential smoothing constant.

(7) The fitted straight line equation

$$y = 154.50 + 23.5\left(\frac{\text{year} - 2012}{2}\right)$$. Estimate price of y for the year – 2018

(8) If $\alpha = 0.4$, $S_1 = 118$, $T_1 = 3.2$, then find initial forecast value.

(9) In the year 2019, 36000 births had observed in a town of which 320 children d before attaining their age of one year. What is infant mortality rate of the town

(10) Write formula for obtaining Crude Birth Rate (CBR).

Seat No. : [redacted]

MH-106

March-2021

B.Com., Sem.-I

CC-101 : Economics
(Principles of Economics – I)
(New)

me : 2 Hours] [Max. Marks : 50

Section – I

Give answer of any two of the followings :

Explain the law of diminishing marginal utility. 20

Explain the meaning and characteristics of indifference curve with help of diagrams. 20

Discuss the types and factors effecting income elasticity of demand. 20

Explain the law of variable proportions. 20

Section – II

Give answer of any **five** from the following : (MCQ) 10

(1) Who was the economist who explained the law of demand with the help of indifference curve ?

(a) Samuelson (b) Marshall
(c) Hicks (d) Robbins

(2) What else is price line called ?

(a) Indifference curve (b) Opportunity line
(c) Demand line (d) Supply line

(3) What will be the nature of demand if elasticity of demand is 1 ?

(a) Price Elastic demand (b) Perfectly inelastic demand
(c) Unit elasticity of demand (d) Perfectly elastic demand

(4) Utility implies....

(a) Happiness
(b) Usefulness
(c) Pleasure
(d) A commodity's capacity of satisfy wants

(5) On which factor is Budget line dependent ?

(a) Consumer's disposable income

(b) **Price of both goods**

(c) Income of the consumer and price of goods

(d) All of the given

(6) What is the slope of demand curve when demand is perfectly inelastic ?

(a) Parallel to horizontal axis (b) Parallel to vertical axis

(c) Negative Slope (d) Positively Slope

(7) Which time run the law of decreasing returns applied ?

(a) Short run (b) Long run

(c) Long and short run (d) Ancient

(8) Relationship between which factors are shown by production function ?

(a) Sales and purchase (b) Production and Purchase

(c) Production and Sales (d) Production and Factors of production

(9) In which stage of Production, total Production decrease instead of increase ?

(a) First (b) Second

(c) Third (d) Fourth

(10) What is the measure of change in demand due to change in price ?

(a) Income elasticity (b) Price elasticity

(c) Cross elasticity of price (d) Consume elasticity

Seat No. : _____

MH-106

March-2021

B.Com., Sem.-I

CC-101 : Economics
(Principles of Economics – I)
(New)

Time : 2 Hours] [Max. Marks : 50

Section – I

નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો :

1. ઘટતા સીમાંત તુષ્ટિગુણનાં નિયમની સમજૂતી આપો. 20

2. તટસ્થ રેખાનાં લક્ષણો અને અર્થ આકૃતિની મદદથી સમજાવો. 20

3. માંગની આવક સાપેક્ષતાનાં પ્રકારો જણાવી, માંગની આવક સાપેક્ષતાને અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો. 20

4. પરિવર્તનશીલ સાધન પ્રમાણનો નિયમ સમજાવો. 20

Section – II

5. નીચેનામાંથી ગમે તે પાંચ પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો : (બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો) 10

(1) તટસ્થ રેખાની મદદથી માંગના નિયમની સમજૂતી આપનાર અર્થશાસ્ત્રી કોણ હતા ?

(a) સેમ્યુલઅશન (b) માર્શલ

(c) હિક્સ (d) રોબિન્સ

(2) કિંમત રેખાને બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?

(a) તટસ્થ રેખા (b) તકરેખા

(c) માંગરેખા (d) પુરવઠા રેખા

(3) માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતાનો આંક 1 હોય તો માંગ કેવી કહેવાય ?

(a) મૂલ્ય સાપેક્ષ માંગ (b) સંપૂર્ણ મૂલ્ય અનપેક્ષ માંગ

(c) એકમ બરાબર મૂલ્ય સાપેક્ષ માંગ (d) સંપૂર્ણ મૂલ્ય સાપેક્ષ માંગ

(4) તુષ્ટિગુણ એટલે.....

(a) આનંદ (b) ઉપયોગિતા

(c) સદ્‌ગુણ (d) સંતોષ આપવાની ક્ષમતા

(5) બજેટ રેખા શેના પર આધારિત છે ?

(a) ગ્રાહકની ખર્ચવાપાત્ર આવક (b) બંને વસ્તુની કિંમત

(c) ગ્રાહકની આવક અને વસ્તુની કિંમત (d) ઉપરોક્ત તમામ

(6) સંપૂર્ણ મૂલ્ય અનપેક્ષ માંગવાળી વસ્તુની માંગરેખા કેવી હોય છે ?

(a) આડી ધરીને સમાંતર (b) ઊભી ધરીને સમાંતર

(c) ઋણ ઢાળવાળી (d) ધન ઢાળવાળી

(7) ઘટતી પેદાશનો નિયમ કયા સમયગાળાનો નિયમ છે ?

(a) ટૂંકોગાળો (b) લાંબોગાળો

(c) લાંબો અને ટૂંકોગાળો (d) પ્રાચીન

(8) ઉત્પાદન વિધેય કયા પરિબળો વચ્ચેનો સંબંધ દર્શાવે છે ?

(a) વેચાણ અને ખરીદી (b) ઉત્પાદન અને ખરીદી

(c) ઉત્પાદન અને વેચાણ (d) ઉત્પાદન અને ઉત્પાદનનાં સાધનો

(9) ઉત્પાદનનાં કયા તબક્કામાં કુલ ઉત્પાદન વધવાને બદલે ઘટે છે ?

(a) પ્રથમ (b) બીજા

(c) ત્રીજા (d) ચોથા

(10) કિંમત ફેરફારને લીધે માંગમાં થતા ફેરફારનું માપ એટલે શું કહેવાય ?

(a) આવક સાપેક્ષતા (b) મૂલ્ય સાપેક્ષતા

(c) પ્રતિ મૂલ્ય સાપેક્ષતા (d) વપરાશ સાપેક્ષતા

Seat No. : _____

MI-110

March-2021

B.Com., Sem.-I

CC-102 : Human Resource Management

(Commerce)

: 2 Hours] [Max. Marks : 50

: (1) વિભાગ-Iના દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
(2) વિભાગ-Iમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.
(3) વિભાગ-IIના પ્રશ્ન નં.5 ફરજિયાત છે.

વિભાગ – I

(A) કર્મચારી સંચાલન અને માનવ સંસાધન સંચાલન વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 10
(B) માનવ સંસાધન આયોજનને અસર કરતાં પરિબળોની ચર્ચા કરો. 10

(A) તાલીમનો અર્થ આપી, તેના ફાયદા વર્ણવો. 10
(B) ભરતીના આંતરિક પ્રાપ્તિસ્થાનો વિગતે સમજાવો. 10

(A) બદલીનો અર્થ આપી, તેના કારણો સમજાવો. 10
(B) ટૂંકનોંધ લખો : જુસ્સા પર અસર કરતાં પરિબળો 10

(A) કાર્ય વિસ્તૃતીકરણ અને કાર્ય સમૃદ્ધિકરણ ઉદાહરણ આપી, વિગતે સમજાવો. 10
(B) ગુણવત્તા વર્તુળ એટલે શું ? તેના હેતુઓની ચર્ચા કરો. 10

વિભાગ – II

કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ લખો :

(1) માનવ સંસાધન મેનેજરના કોઈપણ ચાર ગુણો જણાવો. 2
(2) વૈજ્ઞાનિક ભરતીનો અર્થ આપો. 2
(3) 360° મૂલ્યાંકન એટલે શું ? 2
(4) બઢતીના ધોરણો લખો. 2
(5) અપકર્ષના બે કારણો જણાવો. 2
(6) કાર્ય ફેરબદલી એટલે શું ? 2
(7) કાર્યજીવનની ગુણવત્તા વધારવા માટેની કોઈપણ ચાર પ્રવૃત્તિઓ જણાવો. 2
(8) તાલીમ અને વિકાસ વચ્ચેનો મુખ્ય તફાવત આપો. 2
(9) નીચા જુસ્સાને કારણે કયા પ્રશ્નો ઉદ્‌ભવે છે ? 2
(10) કાર્યની પુનઃરચનાનો અર્થ આપો. 2

MI-110

March-2021

B.Com., Sem.-I

CC-102 : Human Resource Management

(Commerce)

Time : 2 Hours] **[Max. Mar**

Instructions : (1) All Questions in **Section-I** carry equal marks.
(2) Attempt any **TWO** questions in **Section-I.**
(3) Question-V in **Section-II** is **COMPULSORY.**

Section – I

1. (A) Explain the difference between Personal Management and Human Resour Management.
   (B) Discuss the factors affecting Human Resource Planning

2. (A) Give the meaning of training and describe its advantages.
   (B) Explain the internal sources of recruitment in detail.

3. (A) Give the meaning of transfer and explain the causes of transfer.
   (B) Write a short note : Factors affecting on Morale.

4. (A) Explain Job Enlargement and Job Enrichment in detail with example.
   (B) What is Quality Circle ? Discuss its objectives.

Section – II

5. Attempt any **five** questions :
   (1) Write any four qualities of Human Resource Manager.
   (2) Give the meaning of Scientific Recruitment.
   (3) What is 360° evaluation ?
   (4) Write the basis of Promotion.
   (5) State any two causes of Demotion.
   (6) What is Job Rotation ?
   (7) Write any four activities for improving Quality of work life.
   (8) Give the main difference between Training and Development.
   (9) What are the issues of low morale ?
   (10) Give the meaning of Job Redesign.

Seat No. : _____

MJ-108

March-2021

B.Com., Sem.-I

Commercial Communication – I

: 2 Hours] [Max. Marks : 50

uctions : (1) **All** questions in Section – I carry equal marks.
(2) Attempt any **two** questions from Section – I.
(3) Question No – **5** in Section – II is compulsory.

SECTION – I

(Attempt any two questions from Section-I)

Discuss in detail the objectives of communication. **20**

OR

Explain the process of communication.

Write short notes on any **two** of the following : **20**

(i) E-Commerce
(ii) E-Governance
(iii) E-Meeting
(iv) E-Banking

Draft an application for the post of the Chief Sales Executive. **20**

OR

Discuss various tips for facing interview.

(A) Re-write the sentences using correct option : (Any **Six**) **12**

(1) My elder brother will go _____ for MBA. (aboard/ abroad)
(2) We cannot _____ internet service in rural areas. (access/excess)
(3) My neighbour _____ of Corona. (died /dye)
(4) Dr. Patel is the _____ of our college. (principal/principle)
(5) It is said that everything is _____ in love and war. (fare/fair)
(6) Dhirubhai Ambani was an _____ man. (industrial/industrious)
(7) Please sign the _____ of ₹ 1,00,000. (cheque/check)
(8) What is your plan in this Diwali _____ ? (vacation/vocation)

P.T.O.

(B) Match the following :

A	B
Cast	Unreadable
Cite	Admiration
Compliment	Quote
Illegible	Throw

SECTION – II

(Compulsory)

5. Choose the correct options : (Any **five**)

(1) The term Communication is derived from _____ language.
(a) Latin (b) Greek (c) French

(2) _____ is not an objective of communication.
(a) Knowledge (b) Motivation (c) Feedback

(3) In _____ type of listening, the listener listens to only important and sp information.
(a) Selective Listening (b) Passive Listening (c) Active Listeni

(4) _____ is a polite means of communication.
(a) Information (b) Request (c) Knowledge

(5) E-mail is an example of _____.
(a) Speech (b) E-Communication (c) Meeting

(6) _____ is one of the merits of E-Communication.
(a) Wide Coverage (b) Costly (c) Dependency

(7) Full form of C.V is _____.
(a) Complete Value (b) Curriculum Vitae (c) Corresponding

(8) A person who conducts an interview is known as _____.
(a) interviewer (b) interviewee (c) introducer

(9) Arnav likes to watch the _____ channel.
(a) cordon (b) carton (c) cartoon

(10) "Eligible" means _____.
(a) qualified (b) illegal (c) harsh

_____